

EKYS

2025

T.C. MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI

MÜDÜR

ve

MÜDÜR

YARDIMCILIĞI

KONU ANLATIMLI

%100 ÖZGÜN

Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim Kurumlarına
Yönetici Seçme Sınavına Göre Hazırlanmıştır.

**MEB EKYS
MÜDÜR, MÜDÜR
YARDIMCISI
HAZIRLIK KİTABI**

EDİTÖR

Turgut MEŞE

YAZAR

Komisyon

©

Bütün hakları Data Yayınlarına aittir. Yayıncının ve editörün izni olmaksızın, kitabın tümünün veya bir kısmının elektronik, mekanik ya da fotokopi yoluyla basımı, çoğaltılması ve dağıtımını yapılamaz. Kitabın bilimsel sorumluluğu editöre aittir. Editör bölümlere katkıda bulunmuştur.

**BU KİTAP T.C. KÜLTÜR VE TURİZM
BAKANLIĞININ BANDROLÜ İLE
SATILMAKTADIR.**

ISBN/Sertifika No

978-605-7753-54-8 / 40447

SAYFA TASARIMI

Data Dizgi Ekibi

KAPAK TASARIMI

Data Grafik Ekibi

BASKI VE CİLT

Data Dijital Matbaacılık

İvedik Organize Sanayi 1518 Sok.
Matbaacılar Sitesi Mat-Sit İş Merkezi No:2/20
Yenimahalle / ANKARA
Tel: 0 312 384 29 95 – 0 505 925 57 81
Faks: 0 312 342 23 58

ÖN SÖZ

Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim Kurumlarına Yönetici Seçme Sınavı için titiz çalışmalar sonucunda hazırlanmış olduğumuz “Hazırlık Kitabımızı” siz değerli adayların hizmetine sunmaktan mutluluk duyuyoruz. Hazırlık kitabımız güncel mevzuat konuları dikkate alınmış olup geçmiş yıllardaki çıkmış tüm sorular analiz edilerek hazırlanmış ve konu sonlarına bolca testler konularak kendinizi pekiştirmeniz arzulanmıştır. Bu kitabımızın sizlere çok faydalı olacağına inanıyor ve yapılacak olan sınavda başarılar diliyoruz.

DATA YAYINLARI

KİTABA İLİŞKİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLERİNİZ İÇİN

datayayinlari@gmail.com adresine e-posta ile veya
0542 262 03 37 WhatsApp iletişim numaramız
üzerinden iletebilirsiniz.

ÖNEMLİ

1982 Anayasasında 2017 yılında yapılan değişiklik sonrasında Kanun Hükmünde Kararname, Tüzük, Başbakanlık ve Bakanlar Kurulu, Müsteşar hukuk sistemimizden çıkarılmıştır.

Anayasaya eklenen geçici 21. maddenin F bendine göre “Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte yürürlükte bulunan kanun hükmünde kararnameler, tüzükler, Başbakanlık ve Bakanlar Kurulu tarafından çıkarılan yönetmelikler ile diğer düzenleyici işlemler yürürlükten kaldırılmadıkça geçerliliğini sürdürür.”

İÇİNDEKİLER

GENEL KÜLTÜR

TÜRK TARİHİ

İSLAMİYET ÖNCESİ TÜRK TARİHİ	6
TÜRK İSLAM TARİHİ.....	23
TÜRKİYE TARİHİ.....	41
OSMANLI TARİHİ.....	56
OSMANLI KÜLTÜR VE MEDENİYETİ.....	82

TÜRKİYE COĞRAFYASI

TÜRKİYE'NİN YERYÜZÜ ŞEKİLLERİ.....	106
TÜRKİYE'NİN İKLİMİ VE BİTKİ ÖRTÜSÜ.....	132
TÜRKİYE'DE NÜFUS VE YERLEŞME.....	145
TÜRKİYE'NİN EKONOMİK COĞRAFYASI.....	161
GÜNCEL KONULAR.....	199

ATATÜRK İLKELERİ

XX. YÜZYILDA OSMANLI DEVLETİ	263
KURTULUŞ SAVAŞI HAZIRLIK DÖNEMİ	280
KURTULUŞ SAVAŞI MUHAREBELER DÖNEMİ	294
ATATÜRK İLKE VE İNKILAPLARI	311
ATATÜRK DÖNEMİ TÜRK DIŞ POLİTİKASI.....	331

DEĞERLER EĞİTİMİ

DEĞERLER EĞİTİMİ.....	339
-----------------------	-----

EĞİTİM ÖĞRETİMDE ETİK

EĞİTİM ÖĞRETİMDE ETİK.....	364
----------------------------	-----

EĞİTİM BİLİMLERİ

EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİNİN KURAMSAL TEMELLERİ VE SÜREÇLERİ	394
EĞİTİM YÖNETİCİLERİNİN YETERLİLİK ALANLARI ...	459
EĞİTİMDE İNSAN KAYNAKLARI YÖNETİMİ	479
EĞİTİM VE ÖĞRETİM UYGULAMALARI	498
OKUL GÜVENLİĞİ, SAĞLIĞI VE KRİZ YÖNETİMİ	599

MEVZUAT

1982 ANAYASASI.....	617
222 SAYILI İLKÖĞRETİM VE EĞİTİM KANUNU.....	669
657 SAYILI DEVLET MEMURLARI KANUNU.....	681
1739 SAYILI MİLLİ EĞİTİM TEMEL KANUNU.....	740
3071 SAYILI DİLEKÇE HAKKININ KULLANILMASINA DAİR KANUN.....	753
4483 SAYILI MEMURLAR VE DİĞER KAMU GÖREVLİLERİNİN YARGILANMASI HAKKINDA KANUN.....	758
4688 SAYILI KAMU GÖREVLİLERİ SENDİKALARI VE TOPLU SÖZLEŞME KANUNU.....	766
5018 SAYILI KAMU MALİ YÖNETİMİ VE KONTROL KANUNU	785
5442 SAYILI İL İDARESİ KANUNU	832
1 NUMARALI CUMHURBAŞKANLIĞI TEŞKİLATI HAKKINDA CUMHURBAŞKANLIĞI KARARNAMESİ ...	848

ÜNİTE

1

GENEL KÜLTÜR

İSLAMİYET ÖNCESİ TÜRK TARİHİ

BÖLÜM

1

TÜRKLERİN TARİH SAHNESİNE ÇIKIŞI

Türk Adının Anlamı

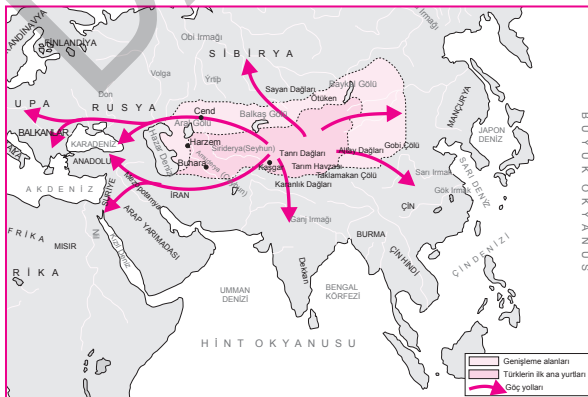
- Türkler konargöçer yaşam tarzına bağlı olarak birçok toplum ile etkileşim içinde yaşadılar.
- Bu durum Türk adının farklı kaynaklarda yer almasına neden oldu.
- Türk kelimesinin anlamlarından bazıları şunlardır:
  - ▶ **Ziya Gökalp:** Nizam sahibi, töre sahibi, türeli.
  - ▶ **Danimarkalı Bilgin Wamberg:** Türemek.
  - ▶ **Kaşgarlı Mahmut:** Olgunluk çağı.
  - ▶ **Uygurlar:** Güç, kuvvet, olgunluk.
  - ▶ **Çin:** Miğfer.
- Coğrafi bir terim olarak Türkiye kelimesi VI. yüzyıldan itibaren Bizans kaynaklarında Orta Asya için kullanılmıştır. XI. yüzyıldan itibaren Anadolu'nun adı daha değişmemek üzere Türkiye olmuştur.
- Ünlü İtalyan seyyah Marco Polo Anadolu'ya Küçük Türkiye, Orta Asya'ya ise Büyük Türkiye demiştir.

NOT

- ✓ Türk adının ilk kez geçtiği yazılı kaynak, Hunlar ile Çin arasında yapılan **Kuzey Şansı Antlaşması**'dır.

Türklerin İlk Ana Yurdu

- Türklerin ilk ana yurdu "Orta Asya"dır. Orta Asya; doğuda Kınan Dağları, kuzeyde Sibirya, batıda Hazar Denizi, güneyde Hindikuş ve Karanlık Dağları ile çevrili alandır.

Türklerin Tarih Sahnesine Çıkışı

Orta Asya Kültürleri

- **Anav Kültürü (MÖ 4000 – MÖ 1000):** Orta Asya'nın en eski kültür merkezidir. At ilk kez bu kültürde görülmüştür.
- **Afanesyev Kültürü (MÖ 3000 – MÖ 1700):** Türklerin en eski kültür merkezidir.
- **Kelteminar (MÖ 3000 – ?):** Yerleşik hayata geçen kültür merkezidir.
- **Andronova Kültürü (MÖ 1700 – MÖ 1200):** Orta Asya kültürleri içinde yayılma alanı en geniş olan kültür merkezidir. İlk defa tunçtan ve altından eşyalara rastlanmıştır.
- **Karasuk Kültürü (MÖ 1200 – MÖ 700):** Demir madeninin işlendiği ilk kültür merkezidir.
- **Tagar Kültürü (MÖ 700 – 100):** Orta Asya kültürleri içinde en gelişmiş kültür merkezidir.

ORTA ASYA'DAN YAPILAN İLK TÜRK GÖÇLERİ

Göçlerin Sebepleri

- İklimin değişmesine bağlı olarak kuraklığın yaşanması
- Nüfusun artışı ve mevcut geçim kaynaklarının yetersizliği
- Salgın insan ve hayvan hastalıkları
- Boylar arasındaki hakimiyet mücadelesi
- Dış baskılar (Çin, Moğol)
- Cihan hakimiyeti fikri doğrultusunda yeni yurtlar kazanma isteği
- Bağımsızlık düşüncesi

Göçlerin Sonuçları

- Kavimler Göçü'nün yaşanmasına neden oldular.
- Göç etmeyip de Orta Asya'da kalan Türk boyları, Asya Hun İmparatorluğu çatısı altında ilk siyasi teşekkül oluşturdu.
- Türkler göç ettikleri yerlerde kısa sürede birçok devlet kurdular.

25. Turizm kazancı en fazla olan ülke aşağıdakilerden hangisidir?

- A) ABD
- B) İtalya
- C) İspanya
- D) Fransa
- E) Türkiye

TEST
4

TÜRKİYE VE DÜNYA İLE İLGİLİ
GENEL, KÜLTÜREL VE GÜNCEL
SOSYOEKONOMİK KONULAR

1. Nesli tükenme ile karşı karşıya olan kelaynak kuşlarının ülkemizde bulunduğu ilçe aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Divriği
- B) Birecik
- C) Başkale
- D) Maden
- E) Midyat

2. "Gençliğimiz, Mahşer, Sözde Kızlar, Bir Tereddüdün Romanı, Matmazel Noralya'nın Koltuğu" gibi eserlerin sahibi olan yazarımız aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Peyami Safa
- B) Melih Cevdet Anday
- C) Sait Faik Abasıyanık
- D) Halit Ziya Uşaklıgil
- E) Yusuf Akçura

3. Dünyanın en büyük ada ülkesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Japonya
- B) İngiltere
- C) Avustralya
- D) Endonezya
- E) Finlandiya

4. Türkiye'nin en çok il kapsayan bölgesel kalkınma projesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) GAP
- B) DAP
- C) DOKAP
- D) ZBK
- E) Yeşilirmak Havzası Gelişim Projesi

GENEL KÜLTÜR, GÜNCEL KONULAR

BÖLÜM 10

2023 GELİŞMELERİ

- İstanbul Atatürk Havalimanı'nda gerçekleştirilen TEKNOFEST'te Türkiye'nin uzay yolcuları açıklandı. İlk uzay yolcuları Tuva Cihangir Ataserver ve Alper Gerzercio oldu.
- Dünyanın ilk SİHA gemisi "TCG Anadolu", nisan 2023'te düzenlenen törenle Tuzla'da TSK'ya teslim edildi.
- Fatih Sondaj Gemisi tarihinin en büyük doğal gaz keşfine imza attı.
- Türkiye'nin ilk bor karbür tesisi, Balıkesir'in Bandırma ilçesinde hizmete açıldı.
- Türk Devletleri Teşkilatı Olağanüstü Zirvesi Ankara'da düzenlendi.
- TBMM, Finlandiya'nın NATO'ya katılımını öngören teklifi kabul ederek yaşalaştırdı. Finlandiya NATO'ya katılan 31. ülke oldu.
- NATO'ya üyelik başvurusu yapan İsveç, 1 Ocak 2023 itibarıyla 6 aylığına Avrupa Birliği (AB) Dönem Başkanı seçilmiştir.
- 06 Şubat 2023 Kahramanmaraş Depremleri ile İlgili Bazı Bilgiler: İlk Depremin Merkez Üssü: Kahramanmaraş Pazarcık (7,7), İkinci Depremin Merkez Üssü: Kahramanmaraş Elbistan (7,6)
- 2023 Dünya şehirleri spor başkentine Konya seçilmiştir.
- Avrupa Spor Başkentleri ve Şehirleri Federasyonu (ACES Europe) tarafından 2023 yılı için "Avrupa Spor Şehri" ilan edilen Sakarya, ödülünü aldı.
- 2023 yılı kapsamında ülkemizdeki erozyon ile mücadele başlatılan projenin adı Meşe'dir.
- 2023 te yapılacak olan "İklim Değişikliği Konferansı"na Birleşik Arap Emirlikleri ev sahipliği yaptı.
- 2023'te Avrupa Salon Şampiyonası Türkiye'de düzenlendi.
- 2023 G-20 Dönem Başkanlığını Hindistan yaptı.
- TÜRKSOY, 2023 yılını Baked Kıdıkeeva'yı anma yılı olarak ilan etti.
- Gana'nın başkenti Akra UNESCO tarafından 2023 "Dünya Kitap Başkenti" ilan edildi.
- 2023 yılında Azerbaycan'ın Şuşa şehri Türk Dünyası Kültür Başkenti seçilmiştir.
- Baltık ülkelerinden Estonya'nın başkenti Tallinn, Avrupa Komisyonu tarafından beğeni ile karşılanan bu stratejiler sayesinde şehir 2023 için Avrupa Yeşil Başkenti seçildi.
- Şanlıurfa, İslam İşbirliği Teşkilatının 11. Turizm Bakanları Konferansı'nda "2023 turizm kenti" seçildi.
- Türkiye'nin ilk nükleer enerji santrali olacak Akkuyu Nükleer Güç Santrali'nin açılışı yapıldı.
- 2023 Avrupa Salon Okçuluk şampiyonası Türkiye'de yapıldı.
- UNESCO 2023 yılını "Aşık Veysel'i Anma ve Kutlama Yılı" ilan etti.
- Hayattaki son Apollo 7 astronotu Walter Cunningham 90 yaşında hayatını kaybetti.
- Gökbilimciler NASA'nın James Webb Uzay Teleskobu'nu kullanarak ilk defa başka bir yıldızın etrafında dönen bir ötegezegen tespit ettiklerini aktardı.
- ABD Havacılık ve Uzay Ajansı (NASA), dünyaya yaklaşık 100 ışık yılı mesafedeki bir yıldız etrafında dönen ve yaşama elverişli dünya boyutunda bir öte gezegen keşfetti.
- Nobel ödüllü Türk bilim insanı Prof. Dr. Aziz Sançar'ın ismi ABD'nin Kuzey Karolina eyaletindeki bir caddeye verildi.
- İstanbul'daki Rami Kışlası 1,5 yıllık restorasyon çalışması sonrasında kütüphaneye dönüştürüldü.
- Hırvatistan 1 Ocak itibarıyla hem Şengen hem de Euro Bölgesi'ne dahil olurken, resmi para birimi kunadan euroya geçiş sürecini tamamladı.
- Yüksek Seçim Kurulu'nda yapılan oylamada yeni başkan Ahmet Yener seçildi, başkan vekili ise Ekrem Özübek oldu.
- Zengezur koridorunun hayata geçirilmesiyle birlikte Azerbaycan ile Türkiye arasındaki mesafe de kısalıyor. Ankara'dan başlayan demir yolu hattı Kars'a, oradan da Nahçıvan'a geçiyor. Nahçıvan ile Azerbaycan arasındaki mesafe Zengezur koridoru olarak adlandırılıyor. Koridorun açılmasıyla birlikte inşa edilecek demir yolunun Kars, Tiflis, Kars güzergahını takip eden hat-tan daha kısa olması bekleniyor.

TEST
2

**OSMANLI TARİHİ KÜLTÜR
VE MEDENİYETİ**

1. Osmanlı Devleti'nde eyaletler salyaneli, merkeze bağlı ve özerk olmak üzere üçe ayrılıyordu.

Bu uygulamanın,

- I. Vergilendirmenin bölgelere göre farklılık göstermesi
- II. Padişahın yetkilerinin sınırlandırılması
- III. Yeniçerilerin maaşlarının toprak gelirleriyle karşılanması

durumlardan hangilerine ortam hazırladığı savunulabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) I ve III   E) I, II ve III

2. Osmanlı Devleti'nde aşağıdakilerden hangisi kazakerin görevlerinden biridir?

- A) Saray görevlilerini yönetme
- B) Orduya başkomutanlık yapma
- C) Kanunnameler çıkarma
- D) Kadıları atama
- E) Tahrir defterlerini düzenleme

3. Osmanlı Devleti'nde "ilmiye" meslek grubunu aşağıdaki devlet görevlilerinden hangileri oluşturmaktaydı?

- A) Beylerbeyi ve sancak beyleri
- B) Kadılar ve müderrisler
- C) Sadrazam ve vezirler
- D) Nişancı ve defterdarlar
- E) Yayalar ve müsellemler

4.

- I. Panama Kanalı
- II. Don-Volga Kanalı
- III. Süveyş Kanalı

Osmanlı Devleti kapitülasyonların etkisini kırmak, Arap Yarımadası'nda tam hakimiyet sağlamak için yukarıdakilerden hangileriyle ilgili proje yapmıştır?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve III   E) I, II ve III

5. Osmanlı hukukunun zamanla karmaşık hale gelmesinde aşağıdakilerden hangisinin etkisi yoktur?

- A) Farklı milletleri içinde barındırmasının
- B) Kapitülasyonların yaygınlaştırılmasının
- C) Avrupa hukukundan alıntılar yapılmasının
- D) Konsolosluk mahkemelerinin açılmasının
- E) Avrupalı devletlerin Osmanlı Devleti'nde elçilikler açmasının

6.

- I. Kadı
- II. Müderris
- III. Beylerbeyi

Osmanlı Devleti'nde yukarıdakilerden hangilerine yargı yetkisinin yanında idari yetkiler de verilmiştir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) II ve III

7.

- I. Mostar Köprüsü
- II. Taç Mahal
- III. Malabadi Köprüsü
- IV. Rumeli Hisarı

Yukarıdaki eserlerden hangileri Osmanlı Devleti'ne aittir?

- A) I ve II   B) I ve III   C) II ve III
D) I ve IV   E) II ve IV

8.

- I. İltizam
- II. Mukataa
- III. Dirlik

Osmanlı Devleti'nde yukarıdakilerden hangilerinin gelirleri doğrudan devlet hazinesine aktarılmıştır?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I, II ve III

ÜNİTE 2

ATATÜRK İLKELERİ VE İNKİLÂP TARİHİ

XX. YÜZYILDA OSMANLI DEVLETİ

BÖLÜM

1

TRABLUSGARP SAVAŞI (1911-1912)

Nedenleri

- İtalya'nın gelişmiş sanayisi için ham madde ve pazar arayışı
- Trablusgarp'ın İtalya'ya yakın olması
- Osmanlı'nın güçsüz olması
- İtalya'nın 1856'daki Habeşistan başarısızlığını telafi etmek istemesi
- İtalya'nın, Trablusgarp'ın işgali için Avrupa devletlerinin onayını alması
- İtalya'nın, Trablusgarp'ın uygarlıkta geri bırakıldığı ve burada yaşayan İtalyanlara katı davranıldığı iddiası

NOT

- ✓ 1909 yılında Rusya ile imzalanan Racconigi Antlaşması ile İtalya Trablusgarp'a çıkarma yapacak, buna karşılık İtalya'da Rusya'nın Boğazlardaki çıkarlarına dokunmayacaktır.

Gelişmeler

- Mısır'ın İngiltere'nin elinde olması ve donanmanın Haliç'te çürümeye terk edilmiş olmasından dolayı bölgeye Osmanlı Devleti yardım gönderememiştir.
- İtalya 1911'de Trablusgarp'ta harekete başlamış ve Derne, Tobruk, Homs ve Bingazi gibi yerleri işgal etmiştir.
- İşgal sonucu Milli Müdafaa Komitesi kurulmuş ve bölgeye gönüllü subaylar gönderilmiştir.
- Bu subaylar; Enver Paşa (Hamdi takma adıyla) Bingazi'ye, Mustafa Kemal (Gazeteci Şerif unvanıyla) Kurmay binbaşı rütbesiyle Tobruk, Derne'ye, Neşet Paşa Trablus'a gitti.

Trablusgarp Savaşı'nda Mustafa Kemal

- Ayrıca Fethi Bey, Fuat Bey, Rauf Bey, Ali Çetinkaya ve Nuri Bey'ler de bu mücadelede yer aldı.
- Enver Paşa Bingazi'de, Mustafa Kemal Tobruk ve Derne'de başarılı oldular.
- Bu gelişmeler üzerine İtalya Osmanlı'yı barışa zorlamak için Çanakale Boğazı'nı ablukaya almış, On İki Ada'yı işgal etmiş, Beyrut Limanı'na saldırmıştır.
- Balkan Savaşı'nın da başlaması üzerine Osmanlı Devleti barış istemek zorunda kaldı ve 15 Ekim 1912'de Uşi Antlaşması'nı imzaladı.
- Uşi Antlaşması'na göre;
  - ▶ Trablusgarp, İtalya'ya bırakılacak
  - ▶ On İki Ada ve Rodos Balkan Savaşları sonuçlanana kadar geçici olarak İtalyanlara bırakılacak
  - ▶ Trablusgarp halkı dini bakımdan Osmanlı halifesine bağlı kalacak
  - ▶ İtalya diğer devletlerin onaylaması hâlinde kapitülasyonların kaldırılmasına karşı çıkmayacak.
  - ▶ İtalya, Trablusgarp'ın Düyun-u Umumiye'ye olan borcu üstlenecek

Önemi:

- Osmanlı Kuzey Afrika'daki son toprak parçasını kaybetti.
- Dünya tarihinde ilk kez uçak kullanıldı.
- Mustafa Kemal'in sömürgeciliğe karşı ilk savaşı olup Binbaşılığa terfi etti.

I. BALKAN SAVAŞI (1912)

- Balkan devletlerinin Osmanlı'yı Balkanlardan atmak istemesi, İngilizlerin Reval Görüşmeleri'nde Rusların Balkanlara yerleşmesine ses çıkarmaması ve Rusların kışkırtmaları sonucu Karadağ'ın Yenipazar'a saldırmasıyla savaş başlamıştır.
- Osmanlı Bulgaristan, Yunanistan, Sırbistan ve Karadağ ile savaşmıştır.
- Bu savaşta Rauf (Orbay) Bey, Hamidiye Kruvazörü olarak önemli başarılar elde etti. Ancak Yunanlıların Ege Adalarını almasına engel olamadı.
- Bu başarısından dolayı Rauf Bey **Hamidiye Kahramanı** olarak anılmaktadır.
- Osmanlı hazırlıksız yakalandığı savaşta hiçbir varlık gösteremedi ve barış antlaşması imzalamak zorunda kaldı.

TEST 2

ATATÜRK İLKE VE İNKILAPLARI

1. Cumhuriyet Dönemi'nde;

- Ölçü birimlerinin değiştirilmesi
- Miladi takvim ve Yeni Türk alfabesinin kabul edilmesi

gibi yeniliklerle;

- Uygulamalarda birlik sağlama
- Laik düzeni pekiştirme
- Uluslararası ilişkilerde kolaylık sağlama

amaçlarından hangileri gerçekleştirilmeye çalışılmıştır?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve III   E) I, II ve III

2. Atatürk'ün "hürriyet olmayan bir memlekette ölüm ve yok oluş vardır, her gelişmenin ve kurtuluşun anası hürriyettir." şeklindeki sözleriyle,

- Milliyetçilik
- Cumhuriyetçilik
- Devletçilik

ilkelerinden hangilerinin önemini vurguladığı savunulabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve III   E) II ve III

3. 1934 yılında çıkarılan kanunla din adamlarının ibadet yerleri dışında dini kıyafetlerle gezmeleri yasaklandı. Yalnızca Diyanet İşleri Başkanı ve diğer dinlerin en yetkili kişileri özel kıyafetleriyle dolaşabileceklerdi.

Bu tutumun,

- Toplumun değişen koşullara göre hareket ederek modernleşmesi
- Giyim ve kuşamdaki karmaşalığın sona ermesi
- Din ve vicdan hürriyetinin gelişmesi

durumlarından hangilerine ortam hazırladığı savunulabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I, II ve III

4.

- Çankaya
- Atatürk Ne İdi
- Babanız Atatürk

Yukarıdaki biyografilerden hangisi Falih Rıfkı Atay tarafından kaleme alınmıştır?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve III   E) I, II ve III

5. **1924 Anayasası'nı, 1921 Anayasa'sından (Teşkilat-ı Esasiye) ayıran özelliklerden birisi aşağıdakilerden hangisidir?**

- Meclisin her gücün üzerinde olduğu ilkesinin benimsenmesi
- Tek meclis sisteminin uygulanması
- Kişi temel ve hak ve özgürlüklerine yer vermesi
- Egemenliğin halka ait olduğunun kabul edilmesi
- TBMM üyeleri tarafından onaylanması

6.

- TBMM'nin açılması
- Saltanat'ın kaldırılması
- Cumhuriyet'in ilanı

Ulusal egemenliği gerçekleştirmek amacıyla yapılan bu devrimleri aşağıdaki hangi alanın kapsamında değerlendirmek daha doğru olur?

- A) Siyasal   B) Toplumsal   C) Sosyal
D) Hukuk   E) Kültürel

7. **Türk Medeni Kanunu'nun İsviçre Medeni Kanunu'ndan örnek alınarak hazırlanmasında aşağıdakilerden hangisi etkili olmuştur?**

- Avrupa'da hazırlanan son Medeni Kanun olması
- İsviçre'nin Lozan Konferansı'nda Türkiye'yi desteklemesi
- İsviçre ile ekonomik ilişkilerin arttırılmaya çalışılması
- İsviçre'nin Avrupa'da tarafsız bir ülke olması
- İtilaf Devletleri ile ilişkilerin henüz düzelmemiş olması

ATATÜRK DÖNEMİ TÜRK DIŞ POLİTİKASI

BÖLÜM

5

ATATÜRK DÖNEMİ TÜRK DIŞ POLİTİKASI

TÜRK DIŞ POLİTİKASININ İLKELERİ

- Hukuk gücüne dayanır.
- Akılcı esaslar içerir.
- Bağımsızdır.
- Ulusal güce dayanır.
- Gerçekçi politikalar izler.
- Maceracı değil, aktiftir.
- Yurtta barış, Dünyada barış ilkesini benimser.

TÜRK DIŞ POLİTİKASININ HEDEFLEDİĞİ AMAÇLAR

- Öncelikle milli gücümüze dayanmak ve bağımsızlığımızı üstün tutmak
- Milli sınırlar içinde kalmak
- Gerçekçi ve barışçı olmak
- Uluslararası ilişkilerde eşitliğe dayanan ilişkiler kurmak
- Başka devletlerin iç işlerine karışmamak
- Milli politikayı yürütürken iç teşkilatı dikkate almak
- Başka devletleri kendi iç işlerine karıştırmamak
- Başka devletlerin politika ve yönetim sistemlerinden etkilenmemek
- Bilim ve teknolojiyi rehber kabul etmek

Örnek Soru

Yeni Türk devletinin;

- I. bağımsızlık
- II. barışseverlik
- III. devletçilik

ilkelerinden hangilerini uluslararası ilişkilerde temel aldığı savunulabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve III   E) I, II ve III

Cevap C

- Atatürk Dönemi Türk dış politikası, gelişmeler ve mevcut olayların gidişatına göre 1923-1932 dönemi ve 1932-1939 dönemi olmak üzere iki bölümde incelenir.

1923-1932 ARASI TÜRK DIŞ POLİTİKASI

- Bu dönemde Musul, Suriye sınırı, borçlar ve nüfus mübadelesi sorunlarıyla uğraşmıştır.
- Lozan'dan geriye kalan sorunların çözülmesi ve alınan kararların uygulanmasına yönelik oldu.
- Komşu devletlerle iyi ilişkiler kurmak, meydana gelen pürüzleri barışçı yollarla çözmek amaçlandı.
- Büyük devletlerle olan ilişkileri normalleştirmek amaçlandı.

Musul Meselesi (1926)

Süreç

- Lozan Barış Konferansı'nda Türkiye - Irak sınır sorunu görüşülürken Türk Heyeti halkının büyük çoğunluğu Türk olan bölgenin Türkiye'ye bırakılması gerektiğini savunmuş, Irak'ı mandası altında bulunduran İngiltere ise Musul'un Irak sınırları içerisinde kalmasını ısrarla istemiştir. Lozan'da halledilemeyen konu konferans sonrasına bırakılmıştır.
- Heyetler uyuşmazlığı gidermek amacı ile Lozan sonrası ilk kez Mayıs 1924'de İstanbul'da Haliç Konferansı'nda bir araya geldiler. İngiltere, Hakkari'nin de Irak'a dahil olmasını isteyince sorun çözülemedi.
- Türkiye bu gelişme üzerine sorunu Milletler Cemiyeti'ne taşıdı (Ayrıca Türkiye bölgede halk oylaması yapılmasını istemiştir ve bu isteğini cemiyete bildirmiştir.
- Milletler Cemiyeti Geçici Brüksel Hattı adıyla bir rapor hazırladı. Bu rapor İngiltere'yi haklı görünce Türkiye sorunu Lahey Adalet Komisyonuna taşıdı.
- Lahey Adalet Komisyonu da Geçici Brüksel Hattı'nı kabul edince Türkiye savaş kararı almak zorunda kaldı.
- Türkiye bu sorunda yalnız kalmamak için 17 Aralık 1925'de SSCB ile dostluk ve tarafsızlık antlaşmasını yeniledi. (Savaş sırasında Rusya'nın desteğini alabilmek amacı ile yapılmıştır.)

ÜNİTE

3

DEĞERLER EĞİTİMİ

DEĞERLER EĞİTİMİ

- Değerler, aklın ve kalbin birlikte uyum içinde olması şeklinde tanımlanabilir.
- Toplumsal ve insani değerler insan yaşamının en önemli yanını oluşturur.
- Sevgi, saygı, dostluk, cesaret, yardımlaşma, temizlik, doğruluk ve nezaket toplumsal değerlere örnektir.
- Değerler, tutumlara ve davranışa yol gösteren ve bunları belirleyen kılavuz veya standartlar olarak tanımlanır.

Değerlerin Özellikleri

- Toplumun çoğunluğunca benimsenmiştir.
- Normlar aracılığıyla somutlaşır.
- Davranışların, insanların ve olayların seçiminde ya da değişiminde etkili olan standartlardır.
- Kuşaktan kuşağa aktarılır.
- Toplumdan topluma ve aynı toplumda zamanla değişir.
- Bireylerin amaçlarına ulaşmada etkili olan davranış biçimleriyle ilişkilidirler.
- Aile, din gibi kurumlar güçlerini değerlerden alırlar.
- Davranışları yönlendirici bir etkiye sahiptirler.
- Taşındıkları öneme göre kendi aralarında sıralanırlar.
- Eylemlerin ve durumların üzerindedir.
- Değerler, duygularla harmanlanmış inançlardır.
- Bireylerin amaçları ve amaca ulaşmada etkili olan davranış örüntüleriyle ilişkilidir.
- Özgül davranış ve durumların ötesindedirler.
- Bireylerin, olayların ve eylemlerin değişimini ve seçimini yönlendirirler.
- Sahip oldukları öneme göre de hiyerarşik bir yapıdadırlar.

Örnek Soru

Değerlerle ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Taşındıkları öneme göre kendi aralarında sıralanırlar.
- B) Özgül eylem ve durumların üzerindedirler.
- C) Bireylerin amaçlarına ulaşmada etkili olan davranış biçimleriyle ilişkilidirler.
- D) Davranışların, insanların ve olayların seçiminde ya da değişiminde etkili olan standartlardır.
- E) Bütünüyle duygulardan arınmış fikir özelliği taşırlar.

Cevap E

Değerlerin İşlevleri

- Toplumsal bütünleşmeyi sağlar.
- Kişilerin toplum tarafından değerlendirilmesinde bir araç ve ölçüt oluşturur.
- Kişilerin toplumla uyum içinde olmalarını sağlar.
- Toplumsal denetimi sağlar.
- Aynı değerleri paylaşan bireylerin toplumsal gruplar oluşturmalarına yol açar.
- Toplum üyeleri arasında işbirliği ve sosyal dayanışma yaratır.
- Kişilerin toplumsal statülerini ve rollerini seçmelerine yardımcı olur.
- Toplum açısından yararlı nesne ve durumları gösterek bireylerin bunlar için çaba göstermelerini sağlar.
- Sosyal baskıyı ortadan kaldırır.

Örnek Soru

Aşağıdakilerden hangisi değerlerin işlevlerinden biri değildir?

- A) Toplumsal ve sosyal dayanışmayı gerçekleştirme aracıdır.
- B) Birey üzerindeki sosyal kontrol ve baskıyı ortadan kaldırır.
- C) Bireylerin sosyal statülerinin belirlenmesinde araç olarak kullanılır.
- D) Toplumdaki ideal davranış kalıplarını standart hale getirir.
- E) Bireylerin toplumsal rollerini seçmeleri ve gerçekleştirilmesinde yol göstericidir.

Cevap D

MEB ve UNESCO'nun Onayladığı ve Okullarda Kazandırılması Desteklenen Temel Değerler

- Barış
- Saygı
- Sevgi
- Sorumluluk
- Mutluluk
- İş birliği
- Dürüstlük
- Alçakgönüllülük
- Hoşgörü
- Samimiyet
- Uyum
- Özgürlük

13. Değerler eğitimi yaklaşımlarından olan “Değerlerin Doğrudan Öğretimi” ile ilgili aşağıda verilen ifadelerden hangisi **yanlıştır**?

- A) Geleneksel olarak okullarda çokça kullanılır.
- B) Tümdengelimci bir yapıya sahiptir.
- C) Anlatım, gösteriler, alıştırma – tekrar yapma, didaktik soru sorma gibi yöntemleri içermektedir.
- D) Öğretici, öğrencilerin belirli değerleri kabullenmelerini sağlayacak öğretim yaşantıları oluşturur.
- E) Öğrenciler aktif, öğretmen ise pasiftir.

14.

- I. Değer biçme insanın kendini gerçekleştirme sürecidir.
- II. Öğrencilere değer öğretmek yerine, öğrencinin kendi değerlerini oluşturması sağlanmalıdır.
- III. Bireylerin değerlerini elde etme yolundan çok bireyin sahip olduğu değerlerin özelliği üzerinde durulur.

Yukarıda verilenlerden hangileri değer geliştirme yaklaşımının özellikleri arasında gösterilebilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

15. Bir öğretmen hem eğitsel anlamda hem de sosyal projeler anlamında öğrencisi Burak’a birçok sorumluluk vermekte ve Burak her defasında üzerine düşeni en iyi şekilde yapmaktadır. Bunun üzerine öğretmen diğer öğrencilerin de sorumluluk bilincine sahip olmalarını sağlamak için herkesin içinde Burak’ı ödüllendirir ve ona teşekkür eder. Bu uygulama diğer öğrenciler üzerinde etkili olur ve birçok öğrenci sorumluluk alma yönünde cesaretlenir.

Yukarıdaki parçada söz konusu öğretmenin yaptığı uygulama öğrenme yaklaşımlarından hangisinin değerler eğitimine yansımadır?

- A) Edimsel koşullanma
- B) Klasik koşullanma
- C) Gestalt öğrenme
- D) Bilişsel öğrenme
- E) Sosyal öğrenme

TEST 2

DEĞERLER EĞİTİMİ

1. Okul müdürü öğrencilerinden bazılarının maddi durumunun kötü olduğunu ve bu nedenle bazı işlerde çalıştıklarını bilmektedir. Bu öğrenciler, arkadaşlarına göre okula daha sık gecikmekte ve daha fazla devamsızlık yapmaktadırlar. Okul müdürü ise bu durumu görmezden gelme veya yönetmeliğe uygun davranma konusunda ikilem yaşamaktadır.

Okul müdürünün yaşadığı bu ikilemi içeren kavramlar aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Gerçeklik - sorumluluk
- B) Sadakat - hoşgörü
- C) Kararlılık - merhamet
- D) Gizlilik - sorumluluk
- E) Merhamet - adalet

2. Aşağıda verilenlerden hangisi ahlaki muhakemede temel ikilem alanlarından biri **değildir**?

- A) Cezalandırma
- B) Özgürlük
- C) Mülkiyet
- D) Hukuk
- E) Din

3. Adil topluluk okulları yaklaşımında

- I. Kuralların okuldaki tüm personelce birlikte alınması
- II. Sorumlulukların paylaşılması
- III. Demokratik okul süreci

özelliklerinden hangileri görülür?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

ÜNİTE

4

EĞİTİM ÖĞRETİMDE ETİK

ETİK İLE İLGİLİ TEMEL KAVRAMLAR

Etik kavramı Grekçe bir kelime olup alışkanlık ve karakter manasına gelmektedir. Türk dil kurumuna göre etik; töre ve ahlak anlamına gelmektedir. Türk Dil Kurumu sözlüğünde ahlak; toplum içinde kişilerin uymak zorunda oldukları kurallardır. Ahlak, etik kavramının içindedir. Ahlakta görecelik hakimken etik değerlerde görecelik yoktur.

Etik

İnsan ilişkilerinde temel olan değerleri, normları ve koyulan kuralları doğru yanlış, iyi kötü gibi ahlaki açıdan değerlendiren bir felsefe disiplindir. Etik, ahlaki açıdan sağlam iki seçenek arasında karar vermek zorunda kalındığında ortaya çıkmaktadır.

Ahlak

İnsanların sosyal hayatlarında uymak zorunda oldukları davranış kuralları olarak tanımlanır. Ahlaki kurallar toplumdaki topluma değişebilir. Bazen aynı toplum içinde farklı ahlaki kurallar olabilir.

Ahlak daha yerel özellik taşıırken farklı cinsel, etnik, ulusal kimliklerde değişken olabilmektedir. Ancak etik daha soyut ve genel özellikler taşımaktadır. Etik; toplumlarda, gruplarda, farklı kimliklerde değişmez, aynı özellik taşıır. Avrupa kökenli bir eğitimcinin etik anlayışı ile Asya veya Afrika kökenli bir eğitimcinin etik anlayışında fark yoktur.

Ahlaki

Bireyin doğru ile yanlış arasında kaldığı durumlarda ortaya çıkmaktadır.

Çıkış Soru

- I. Bireyin doğru ile yanlış arasında kaldığı durumlarda ortaya çıkmaktadır.
- II. Ahlaki açıdan sağlam iki seçenek arasında karar vermek zorunda kalındığında ortaya çıkmaktadır.
- III. Sonuçların eşit derecede istenmeyen ya da eşit derecede olumlu olduğu iki ya da daha fazla alternatif arasında seçim yapmak gerektiğinde ortaya çıkmaktadır.

Bu ikilem türlerinin I - II - III şeklinde sıralanışı aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

- A) Klasik - Ahlaki - Etik
- B) Etik - Ahlaki - Klasik
- C) Ahlaki - Etik - Klasik
- D) Klasik - Etik - Ahlaki
- E) Ahlaki - Klasik - Etik

Cevap C

Ahlaki hassasiyet

Bireyin ahlaki bir olayla karşı karşıya kalındığında göstereceği davranıştan hem kendisinin hem de başkalarının nasıl etkileneceğini yorumlayabilmesidir.

Çıkış Soru

Bireyin ahlaki bir olayla karşı karşıya kalındığında göstereceği davranıştan hem kendisinin hem de başkalarının nasıl etkileneceğini yorumlayabilmesi aşağıdakilerin hangisiyle adlandırılmaktadır?

- A) Ahlaki niyet
- B) Ahlaki hassasiyet
- C) Ahlaki yargı
- D) Ahlaki yoğunluk
- E) Ahlaki problem

Cevap B

Erdem

Bireyin dışsal kaynaklı herhangi bir baskıya maruz kalmadan gösterdiği özgün davranışlardır. Erdem kavramı; ölçülü ve dengeli davranma, aşırı uçlarda yer almama, orta yolu tercih etme, ruhsal olgunluk gibi anlamları da kapsar.

Çıkış Soru

Felsefeye etiğin kurucusu olarak da kabul edilen Sokrates'in armağanı olan bu kavram, herhangi bir dışsal etki olmadan gerçekleştirilen özgün davranış olarak tanımlanabilir. Aynı zamanda ölçülü ve dengeli davranmayı da içeren bu kavram sorumluluğunu almayı da gerektirir.

Bu parçada değinilen etikle ilgili kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İyi
- B) Norm
- C) Erdem
- D) Karakter
- E) Vicdan

Cevap C

Vicdan

Bireyin kendi davranışlarını değerlendirmesini ve ahlaki olarak kendini dış etkilere bağlı olmaksızın yani kendiliğinden yargılamasını sağlayan içsel güçtür.

İyi

Ahlak, din ve etiğin inceleme alanına giren "iyi" kavramı; muhtemel davranışlar arasında seçim yapma durumunda kalan bireyin tercih etmesi gereken davranışı ifade eder.

TEST 2

EĞİTİM ÖĞRETİMDE ETİK

1. Banu Öğretmen pansiyonlu bir okulda görev yapmakta ve okul lojmanlarında kalmaktadır. Okul müdürü, Banu Öğretmen'e mesleğin ilk yılında olmasından dolayı tüm resmi tatillerde pansiyon nöbeti vermekte, bunun dışında hafta sonları belleticilik görevini yine Banu Hanım'a tebliğ etmektedir. Bu durumdan rahatsız olan Banu Hanım adaylık süreci sona ermediği için okul müdüründen çekinmekte ve bu görevlere itiraz etmemekte, hatta gönüllüymüş gibi davranmaktadır.

Buna göre okul müdürünün Banu Hanım'a karşı sergilediği bu davranış aşağıdaki etik dışı davranışlardan hangisine örnektir?

- A) Sömürü   B) Yolsuzluk   C) Dalkavukluk
D) İhmal   E) Dogmatik davranış

2. Bir okulda Türkçe öğretmenliği yapan Tuba Hanım, kendi alanına uygun yayınları izlemekte ve eğitim programlarına katılmaktadır. Örgüt olanaklarının çevre yararına kullanılmasını sağlamak amacıyla çalışmalar yapmaktadır. Ayrıca eğitim sorunlarına gönüllü olarak zaman ayırmaktadır.

Etik seminerinde bu örnek olayı kullanan bir eğitimci, Tuba Hanım'ın öğretmenlik meslek etiği ilkelerinden hangisine uygun davranışlar sergilediğini vurgulamaktadır?

- A) Dürüstlük
B) Tarafsızlık
C) Mesleki bağlılık ve gelişme
D) Kaynakların etkili kullanımı
E) Güven

3. Toplumu oluşturan bireylerin, kendi üzerine düşen görevleri eksik veya yanlış yapmaları sebebiyle birtakım olumsuz sonuçlar meydana gelebilmektedir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi etik dışı davranışın bireysel ve olumsuz sonuçlarından biri değildir?

- A) Saygınlığını kaybetme
B) Kişisel benliğin zarar görmesi
C) İş birliğinin zayıflaması
D) Kişisel imajın bozulması
E) Öz saygının yitirilmesi

4.

- Aile, akrabalık bağları gibi maddesel olmayan etkileme araçlarını kullanarak kamu görevlilerinin bazı kişilere kamu işlemlerinde ayrıcalık tanımasıdır.
- Kamu görevlisinin, tinsel-duygusal nitelikteki geleneksel bağlılıkları ve yükümlülükleri nedeniyle yakın çevresine ya da üzerinde nüfusu olan başkalarının etkisi ile birtakım kişilere ayrıcalıklı davranmasıdır.

Yukarıda verilen tanımlar aşağıdaki etik dışı davranışlardan hangisiyle ilgilidir?

- A) Sömürü
B) Kayırma
C) Ayrımcılık
D) Yıldırma
E) Rüşvet

5. Mesleki etik ilkelerinin belirlenmesinde bazı temel işlevler vardır.

Aşağıdakilerden hangisi bu işlevlerden biri değildir?

- A) Yetersiz ve ilkesiz üyeleri ayırmak
B) Meslek içi rekabeti düzenlemek
C) Hizmet ideallerini korumak
D) Sürekli özeleştirme yapmak
E) Meslek disiplini sağlamak

6. **Kamu Görevlileri Etik Kurulu ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?**

- A) Kurul etik konularda yargılama yapan bir mahkeme statüsündedir.
B) Hediye alma yasağının kapsamını belirlemeye yetkilidir.
C) Kamuda etik kültürünü yerleştirmek üzere çalışmalar yapar.
D) Kamu görevlilerinin uymaları gereken etik davranış ilkelerini belirler.
E) Etik kültürü oluşturmak için çalışmalar yapar.

ÜNİTE

5

EĞİTİM

BİLİMLERİ

EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİNİN KURAMSAL TEMELLERİ VE SÜREÇLERİ

BÖLÜM

1

YÖNETİM

Yönetim Kavramı

Yönetim; önceden saptanmış işletme amaçlarına ulaşmada iş gücü, para, zaman, malzeme, makine ve yer kaynakları gibi girdilerin ekonomik, verimli ve etkin bir biçimde kullanılmasını sağlayarak çıktılara dönüştürülmesi için gereksinim duyulacak doğru, uygun ve uyumlu ortamın yaratılmasıdır.

Bir grup çabası gerektiren; işbirliği ve eş güdüm içinde yürütülen her etkinlik, yönetsel yapıyı ve örgütlenmeyi beraberinde getirir.

Yönetim Bir Bilim midir, Sanat mıdır?

Yönetim; sayısal verilerin kullanımı, gözleme dayalı olarak geliştirilmiş ilkelerin uygulanması, bilgi yönetim sistemlerinin ve bilişim teknolojilerine dayalı karar destek sistemlerinin kullanılması ve istatistiksel kontrol tekniklerinin kullanılması gibi pek çok yönüyle değerlendirildiğinde bir bilim olarak düşünülebilir.

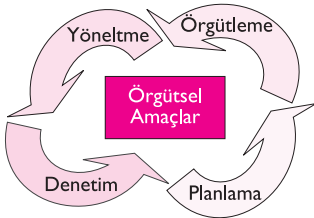
Ancak yöneticinin insanları anlaması, sezgilerini, olay ve olguları doğru okuyabilmek için kullanabilmesi, işin yapılabilmesi, örgüte bağlılığın sağlanması için yetkiden çok etkiyi kullanabilmesi, yönetime bir bilim olarak bakmaktan çok bir sanat olarak bakmayı gerektirir. Yani yönetim hem bilimdir hem de sanattır.

Yönetim Faaliyetinin Özellikleri

- ✓ Yönetim amaca yönelik bir faaliyettir.
- ✓ Yönetim bir grup faaliyetidir.
- ✓ Yönetim insanlara yönelik bir faaliyettir.
- ✓ Yönetim iş bölümü ve uzmanlaşma faaliyetidir.
- ✓ Yönetim bir koordinasyon faaliyetidir.
- ✓ Yönetim yetki ve sorumluluk faaliyetidir.

Yönetimin Fonksiyonları

Dar anlamda yönetim fonksiyonları şunlardır:

Planlama: Planlama örgütteki her seviyede gerekli olan bir yönetim fonksiyonudur. Planlama gelecekteki olaylarla ilgilenmeyi gerektirir, gelecekteki durumun bugünden şekillendirilmesidir.

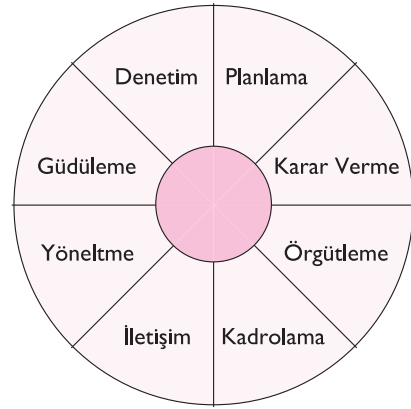
Örgütlenme: Örgütlemenin başarısı planın başarısına bağlıdır. Planlamada başarısızlık varsa örgütlenme fonksiyonunun başarısını bekleyemeyiz.

Yöneltme: Yöneltme belirlenen amaçlara ulaşmak için diğerlerini etkileme demektir. Yöneltme insan davranışları hakkında bilgi sahibi olmayı gerektirir.

Denetim: İşletmenin başarısını ölçmek yöneticilerin en temel işidir. Stratejik ve eylemsel planların başarısını ölçmek çok önemlidir.

Yönetim kavramı geniş anlamda ele alındığında etkili olabilecek yönetim fonksiyonları:

Geniş anlamda baktığımızda dört temel fonksiyonun yanında yönetim üzerinde etkili olabilecek başka fonksiyonlar da vardır.

Karar Verme: Planlama yapmak birçok kararı gerektirdiğinden karar verme de bir yönetim fonksiyonu olarak kabul edilebilir.

Kadrolama: Kadrolamanın önemi yönetimin başarısı, çalışanların başarısının bir fonksiyonu olmasındandır.

Güdüleme: Bireyin gayretlendirilmesi ve işten tatmin olması yönetimin başarısı için gereklidir.

İletişim: İletişim ile bölümler, gruplar ve insanlar daha başarılı bir şekilde görev yapabilirler. Bilgi ve fikir alışverişi sayesinde birçok sorun kolayca aşılabilmektedir.

TEST 5

EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİNİN KURAMSAL TEMELLERİ VE SÜREÇLERİ

1. (I) Bir örgütte görevlerin gruplandırılması ve yürütülmesi yetkinin aktarılmasını gerektirir. (II) Özellikle modern örgütlerde tek adam anlayışı olmadığından yetkinin aktarılması zorunluluk haline gelmiştir. (III) Aktarılan yetkinin yazılı, açık ve sınırlarının mutlaka çizilmiş olması gerekir. (IV) Yetki en yakın yönetsel konumdaki görevliye aktarılmalıdır. (V) Yetkinin sınırı ne kadar geniş olursa örgütün işleyişi ve amaca ulaşması o kadar kolay olur.

Yetki aktarımı ile ilgili bu parçadaki numaralanmış açıklamalardan hangisinde bir bilgi yanlış yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. **Örgütsel anlamda rol kavramıyla ilgili aşağıdakilerin hangisinde bir bilgi yanlış vardır?**

- A) Rol, belli bir konumda bulunan örgüt çalışanından beklenen davranışlardır.
B) Bir rolün gerektirdiği sorumluluklara rol beklentisi denir.
C) Rol beklentileri bireyin bir örgütte bulunduğu sürece yapması ve yapmaması gereken işleri veya göstermesi ve göstermemesi gereken davranışları belirler.
D) Bir örgütte roller; beklenen rol, algılanan rol ve oynanan rol olmak üzere üçe ayrılır.
E) Örgütte rol, gönüllülük esasına dayanır ve rol denetlenemez.

3. **Aşağıdakilerden hangisi informal grupların özelliklerinden biri değildir?**

- A) Örgütlerde kendiliğinden, tabii olarak ortaya çıkan gruplardır.
B) Biçimsel olmamasına rağmen iş görenlerin davranışlarını ve performanslarını etkiler.
C) Grup üyeleri arasında doğal ve içten bir ilişki söz konusudur.
D) Örgüt tarafından belirlenen sisteme uygun bir işleyişi vardır.
E) Grup üyelerinin toplumsal gereksinmelerini karşılar.

4. Bir okulun çevreden aldığı girdileri ,

öğretimsel faaliyetlerle işleyerek çıktı olarak tekrar çevreye sunması ve geri bildirim alması sürecine

açık sistem denir.

Aşağıdakilerden hangisi bu cümledeki altı çizili kavramların doğru karşılığıdır?

	I	II	III	IV
A)	Eğitim materyalleri	yönetmelikler	kararlar	kazanımlar
B)	Bağışlar	bütçe yönetimi	kazançlar	başarı
C)	Öğrenciler	eğitim öğretimi	mezun verme	mezunların iş bulmaları
D)	Öğretmenler	hizmet içi eğitim	yöntem	karar alma
E)	Öğrenci velileri	bilgi aktarımı	örgütlenme	veri işleme

5. **Henri Fayol'un "Her astın bir yöneticiye bağlı olmasını, bir yöneticiden emir almasını ve ona rapor vermesini" öngören yönetim ilkesi aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Yetki
B) Disiplin
C) Komuta birliği
D) Düzen
E) İş bölümü

6. Yönetim kuramlarından olan bilimsel yaklaşımın insana bakış açısı X kuramı sayılırları ile tutarlılık göstermektedir. X kuramına göre insan doğuştan tembeldir, çalışmamak için bahaneler arar, sorumluluk almaktan kaçınır, paraya önem verir ve bundan dolayı para ile güdülenir. İnsandan verim almak için onu sıkı bir biçimde denetlemek gerekir.

Yukarıda sözü edilen kuram aşağıdaki bilim insanlarından hangisine aittir?

- A) John Dewey
B) McGregor Douglas
C) Abraham Maslow
D) Frederick Taylor
E) Henri Fayol

ÜNİTE 6

MEVZUAT

1982 ANAYASASI'NA GİRİŞ, TEMEL HAK VE ÖDEVLER

BÖLÜM

1

1982 ANAYASASI

1982 Anayasası 12 Eylül 1980 darbesi sonrasında Kurucu Meclis tarafından hazırlanmıştır. Milli Güvenlik Konseyi (askeri) ve Danışma Meclisinden (sivil) oluşan Kurucu Meclisin hazırladığı anayasa halk oylamasında %91.37 evet oyuyla kabul edilmiştir.

Genel Esaslar

Madde 1 - Devletin şekli

Madde 2 - Cumhuriyetin nitelikleri

Madde 3 - Devletin bütünlüğü, resmi dili, bayrağı, milli marş ve başkenti

Madde 4 - Değiştirilemeyecek hükümler

Madde 5 - Devletin temel amaç ve görevleri

Madde 6 - Egemenlik

Madde 7 - Yasama yetkisi

Madde 8 - Yürütme yetkisi ve görevi

Madde 9 - Yargı yetkisi

Madde 10 - Kanun önünde eşitlik

Madde 11 - Anayasanın bağlayıcılığı ve üstünlüğü

I. DEVLETİN ŞEKLİ

☉ Türkiye Devleti bir cumhuriyettir.

II. CUMHURİYETİN NİTELİKLERİ

Türkiye Cumhuriyeti; toplumun huzuru, millî dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, başlangıçta verilen temel ilkelere dayanan, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, demokratik, laik, sosyal bir hukuk devletidir.

1. Cumhuriyetçilik İlkesi

Devlet şekli olarak cumhuriyetçilik, egemenliğin bir kişiye veya zümreye değil toplumun tümüne ait olduğu devlettir. Hükümet şekli olarak cumhuriyetçilik devletin başlıca temel organlarının seçim ilkesine göre kurulmuş olduğu, özellikle bunların oluşumunda veraset ilkesinin rol almadığı bir hükümet sistemidir.

2. Atatürk Milliyetçiliğine Bağlı Devlet

- ☉ Cumhuriyetin nitelikleri arasına milliyetçiliğin girmesi 1924 Anayasası'nın 1937 yılında yapılan değişikliğiyle olmuştur.
- ☉ 1961 Anayasası Türk milliyetçiliği kavramına yer vermiş fakat bu kavram 1982 Anayasası'nda Atatürk milliyetçiliği olarak ifade edilmiştir.
- ☉ Atatürk milliyetçiliği; akılcı, bilimsel, çağdaş, medeni, ileriye dönük, demokratik, toplayıcı, birleştirici, insani ve barışçıl esaslara dayanır.

3. Demokratik Devlet

- ☉ Vatandaşların tümüne temel haklar tanınmış ve bu haklar güvence altına alınmıştır.
- ☉ Siyasi partilerle siyasi karar organlarının genel oya dayalı serbest bir seçimle belirlenmesi ve çok partili siyasi hayatın var olması söz konusudur.
- ☉ Demokratik yönetim anlayışının benimsendiği açıkça ifade edilmiştir.
- ☉ Yönetme gücü halkın elindedir.

4. Laik Devlet

Laiklik; bireylerin inanç ve düşünceleri nedeniyle kınanmamaları, inanç ve düşünceleri nedeniyle herhangi bir ayrıma tabi tutulmamaları, kamu düzeninin gerektirdiği şartlara uymak koşulu ile serbestçe ibadette bulunmalarını ifade etmektedir.

Buna göre ülkemizde;

- ✓ 1928 yılında anayasada yapılan değişiklikle "Devletin dini İslam'dır" ibaresi anayasadan çıkarılmıştır.
- ✓ Din ve devlet kurumları birbirinden ayrılmıştır.
- ✓ Devlet yönetimi, din kurallarından etkilenmez.
- ✓ Din hizmetleri bir kamu hizmeti sayılmıştır.
- ✓ Diyanet İşleri Başkanlığı, Cumhurbaşkanlığına bağlıdır.

NOT

- ✓ Diyanet İşleri Başkanlığı 1961 Anayasası'ndan itibaren anayasal bir kurum haline gelmiştir. Din hizmetleri kamu hizmeti olarak sayıldığı için Diyanet İşleri Başkanlığı da genel idare içerisinde sayılmıştır.

19. 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre görevli oldukları kurumlarda olağanüstü gayret ve çalışmaları ile emsallerine göre başarılı görev yapmak suretiyle; kamu kaynağında önemli ölçüde tasarruf sağlanmasında, kamu zararının oluşmasının önlenmesinde ve önlenemez kamu zararlarının önemli ölçüde azaltılmasında, kamusal fayda ve gelirlerin beklenenin üzerinde artırılmasında veya sunulan hizmetlerin etkinlik ve kalitesinin yükseltilmesinde somut olaylara ve verilere dayalı olarak katkı sağladıkları tespit edilen memurlara ilçelerde başarı belgesini kim verir?

- A) Milli Eğitim Müdürü
- B) İlçe Milli Eğitim Müdürler Kurulu
- C) Kaymakam
- D) Eğitim Denetmenleri Kurulu
- E) İlçenin bağlı olduğu ilin valisi

20. 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre memurun verilen emirlere itiraz etmesi hangi disiplin cezasını gerektirir?

- A) Uyarma
- B) Kınama
- C) Aylıktan kesme
- D) Kademe ilerlemesinin durdurulması
- E) Devlet Memurluğundan Çıkarma

TEST
6

657 SAYILI DEVLET MEMURLARI KANUNU KISIM - V MALİ HÜKÜMLER

1. 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre memurlara kanun, tüzük ve yönetmeliklerin ve amirlerin tayin ettiği görevler karşılığında bu kanunla sağlanan haklar dışında ücret ödenemez ve bu memurlara hiçbir yarar sağlanamaz. Aşağıdaki şıklarda belirtilenlerden hangisi bu kurala tabi değildir?

- A) Milli Eğitim Bakanlığı Çalışanları
- B) Sosyal Dayanışma ve Yardımlaşma Vakfı çalışanları
- C) Gençlik ve Spor Hizmetleri Uygulamasında Fiilen Görevlendirilecekler
- D) Adliye Çalışanları
- E) Sağlık Bakanlığı çalışanları

2. 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre belirli yetki ve sorumluluk makamlarını işgal eden memurlara temsili mahiyette ve görevleri icabı olarak yaptıkları gerçek giderleri karşılamak üzere ilgili kurumların bütçelerine bu maksat için konulan ödenekten özel yönetmeliği hükümleri gereğince ödenen parayı ifade eden kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Temsil giderler
- B) Ders görevi ücreti
- C) Fazla çalışma ücreti
- D) İş güçlüğü zammı
- E) Ek ders ücreti

3. 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre hayat ve sağlık için tehlike arz eden hizmetlerde çalışanlara hangi zam ödenir?

- A) İş riski zammı
- B) Temininde güçlük zammı
- C) İş güçlüğü zammı
- D) Mali sorumluluk zammı
- E) Temsil zammı

1 NUMARALI CUMHURBAŞKANLIĞI TEŞKİLATI HAKKINDA CUMHURBAŞKANLIĞI KARARNAMESİ (Milli Eğitim Bakanlığı Teşkilatı)

BÖLÜM 15

ONBİRİNCİ BÖLÜM Milli Eğitim Bakanlığı

Görevler: –Madde 301

(1) Milli Eğitim Bakanlığının görev ve yetkileri şunlardır:

a) Okul öncesi, ilk ve orta öğretim çağındaki öğrencileri bedenî, zihnî, ahlakî, manevî, sosyal ve kültürel nitelikler yönünden geliştiren ve insan haklarına dayalı toplum yapısının ve küresel düzeyde rekabet gücüne sahip ekonomik sistemin gerektirdiği bilgi ve becerilerle donatarak geleceğe hazırlayan eğitim ve öğretim programlarını tasarlamak, uygulamak, güncellemek; öğretmen ve öğrencilerin eğitim ve öğretim hizmetlerini bu çerçevede yürütmek ve denetlemek,

b) Eğitim ve öğretimin her kademesi için ulusal politika ve stratejilerin belirlenmesi amacıyla gerekli çalışmaları yapmak, uygulamak, uygulanmasını izlemek ve denetlemek, ortaya çıkan yeni hizmet modellerine göre güncelleyerek geliştirmek,

c) Eğitim sistemini yeniliklere açık, dinamik, ekonomik ve toplumsal gelişimin gerekleriyle uyumlu biçimde güncel teknik ve modeller ışığında tasarlamak ve geliştirmek,

ç) Eğitime erişimi kolaylaştıran, her vatandaşın eğitim fırsat ve imkânlarından eşit derecede yararlanabilmesini teminat altına alan politika ve stratejilerin geliştirilmesi amacıyla çalışmalar yapmak, belirlenen politikaları uygulamak, uygulanmasını izlemek ve koordine etmek,

d) Kız öğrencilerin, engellilerin ve toplumun özel ilgi bekleyen diğer kesimlerinin eğitime katılımını yaygınlaştıracak politika ve stratejilerin geliştirilmesi amacıyla gerekli çalışmaları yapmak, belirlenen politikaları uygulamak ve uygulanmasını koordine etmek,

e) Özel yetenek sahibi kişilerin bu niteliklerini koruyucu ve geliştirici özel eğitim ve öğretim programlarını tasarlamak, uygulamak ve uygulanmasını koordine etmek,

f) Yükseköğretim kurumları dışındaki eğitim ve öğretim kurumlarını açmak, açılmasına izin vermek ve denetlemek,

g) Yurtdışında çalışan veya ikamet eden Türk vatandaşlarının eğitim ve öğretim alanındaki ihtiyaç ve sorunlarına yönelik çalışmaları ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği içinde yürütmek,

ğ) Yükseköğretim dışında kalan ve diğer kurum ve kuruluşlarca açılan örgün ve yaygın eğitim ve öğretim ku-

rumlarının denklik derecelerini belirlemek, program ve düzenlemelerini hazırlamak,

h) Yükseköğretimin millî eğitim politikası bütünlüğü içinde yürütülmesini sağlamak için, 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ile Bakanlığa verilmiş olan görev ve sorumlulukları yerine getirmek,

ı) Kanunlarla ve Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle verilen diğer görevleri yapmak.

Çımiş Soru

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'ne göre aşağıdakilerden hangisi Millî Eğitim Bakanlığını görev ve yetkileri arasında ver almaz?

- A) Yurt dışında ikamet eden Türk vatandaşlarının eğitim ve öğretim alanındaki ihtiyaç ve sorunlarına yönelik çalışmaları ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği içinde yürütmek
- B) Yükseköğretim kurumlarını açmak, denetlemek, bunların açılmasına izin vermek, denklik derecelerini belirlemek, program ve düzenlemelerini hazırlamak
- C) Eğitim ve öğretimin her kademesi için ulusal politika ve stratejilerin belirlenmesi amacıyla gerekli çalışmaları yapmak
- D) Eğitime erişimi kolaylaştıran, her vatandaşın eğitim fırsat ve imkânlarından eşit derecede yararlanabilmesini teminat altına alan politika ve stratejilerin geliştirilmesi amacıyla çalışmalar yapmak
- E) Özel yetenek sahibi kişilerin bu niteliklerini koruyucu ve geliştirici özel eğitim ve öğretim programlarını tasarlamak, uygulamak ve bunların uygulanmasını koordine etmek

Cevap B

Teşkilat: –Madde 302

(1) Milli Eğitim Bakanlığı; merkez, taşra ve yurtdışı teşkilatından oluşur.

Hizmet birimleri: –Madde 303

(1) Bakanlığın hizmet birimleri şunlardır:

- a) Temel Eğitim Genel Müdürlüğü,
- b) Ortaöğretim Genel Müdürlüğü,
- c) Meslekî ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü,
- ç) Din Öğretimi Genel Müdürlüğü,
- d) Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü,
- e) Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü,
- f) Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü,

Sınırsız Deneme
7000+ Soru

- Deneme Sınavı oluşturabilir, Sistem Denemeleri çözebilir, Türkiye Geneli Canlı Deneme Sınavlarına katılabilirsiniz. (Tüm sorular çözümlüdür)
- Konulara göre karışık soru çözebilir, karışık soru çözebilir, yanlış sorularınızı tekrar çözebilir, soruları favorilere ekleyebilir, ders notlarına çalışabilirsiniz.
- Konulara göre soru istatistiklerine, Deneme sınavı istatistiklerine günlük, haftalık, aylık rapor alabilirsiniz.

Sınav
Ekranı

Sınavlar

Özellikler

Paketler

SSS

İletişim

YNTM

Arama

Mehmet

YURT DIŞINDA Görevlendirilecek Öğretmenleri Seçme Sınavı

Kayıtları Başladı...✍

86
KURUM SINAVI

23K+
MEVCUT SORU

1038
MEVCUT KULLANICI

Güncel Sınavlar

Şu anda aktif olan Görevde Yükselme Sınavları

Tümünü Gör

T.C. Milli Eğitim Bakanlığı EKYS
Müdür ve Müdür Yardımcılığı Sınavı

İncele

Satın Al

T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Yurt
Dışında Görevlendirilecek
Öğretmenleri Seçme Sınavı

İncele

Satın Al

İNDİRİM KODU: MEB23
%20 indirim kazan.

İvedik Organize Sanayi 1518 Sok. Matbaacılar Sitesi
Mat-Sit İş Merkezi No:2/20 Yenimahalle / ANKARA
Tel: 0 312 384 20 33 WhatsApp: 0 505 925 57 81
www.datayayinlari.com | bilgi@datayayinlari.com

ISBN 978-625-7753-54-8

9 786257 753548